

Ektefellepensjon

- **Søknad om etterlattepensjon**
- Har du spørsmål?
Ring oss på 22 05 50 00
- **Pensjon fra Folketrygden**

Dersom et medlem dør, kan gjenlevende ektefelle eller registrert partner ha rett på ektefellepensjon fra AFPK.

Hvilken form for ektefellepensjon du har krav på, avhenger av når avdøde ble meldt inn i pensjonsordningen, samt av dødstidspunktet.

Gjenlevende samboere har ikke pensjonsrett.

Når en pensjonsberettiget dør

Når et medlem med løpende pensjonsutbetaling dør, foretar vi et restoppgjør. Restoppgjøret utgjør én måneds bruttopensjon etter døds måneden der det ikke er ektefelle/registrert partner, og to måneders bruttopensjon etter døds måneden der det er ektefelle/registrert partner eller barn under 20 år. Dette gjelder uavhengig av om den gjenlevende har rett på ektefellepensjon eller ikke.

Unntak er restoppgjør etter personer som har førtidspensjon og AFP. I disse tilfellene utbetales kun én måneds bruttopensjon etter døds måneden uansett om den avdøde etterlater seg ektefelle eller ikke.

Der hvor avdøde etterlater seg ektefelle eller barn, tilskrives disse og gjøres oppmerksomme på retten til å søke etterlattepensjon.

Hvem har krav på ektefellepensjon?

Gjenlevende ektefelle eller registrert partner etter en pensjonsberettiget har rett til ektefellepensjon. Det samme gjelder gjenlevende ektefelle eller registrert partner hvis avdøde mottok avtalefestet pensjon (AFP) eller førtidspensjon fra fylkeskommunen. En pensjonsberettiget vil være en som var yrkesaktiv, hadde løpende pensjon eller en som hadde oppsatte rettigheter.

Ektefellepensjon er en månedlig ytelse som utbetales til gjenlevende ektefelle/registrert partner.

Registrert partner

Gjenlevende partner som er registrert i medhold av lov av 30. april 1993 nr. 40, om registrert partnerskap (partnerskapsloven), har samme rett til ytelser som gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle.

Samboere

Samboere har ingen etterlatte rettigheter i pensjonsordningen. I folketrygden kan samboere som har vært gift med hverandre, eller som har felles barn, ha rett til ektefellepensjon.

Enker og enkemenn

Separerte

Som separert er man formelt fortsatt gift i hht. lov om ekteskap, og vil således ha rett til ytelse på lik linje med ektefeller.

Fraskilt ektefelle

Fraskilt ektefelle har også rett til ektefellepensjon med de begrensninger som følger av gjeldende lovgiving (gjeldende fra 1. januar 1993):

- ekteskapet må ha vart i minst 10 år
- den fraskilte må være minst 45 år ved skilsmissen
- den fraskilte ektefellen må ikke ha giftet seg på nytt etter skilsmissen
- den fraskilte ektefellen må ikke ha fraskrevet seg retten til ytelse

Dersom avdøde har vært gift flere ganger, og det kan være flere som har krav på pensjon, skal pensjonen deles mellom de etterlatte etter antall påbegynte gifte år. Når en av ektefellene dør eller gifter seg på ny, skal pensjonen til den/ de andre regnes om fra og med 2. måned etter dødsfallet/giftemålet.

Hvis en enke/enkemann gifter seg, stoppes pensjonen fra måneden etter. Ved eventuell skilsmisse eller at ny ektefelle dør, settes pensjonen i gang igjen.

Utvidet omfang av personer med rett til ektefellepensjon fra 1. januar 2001

Fra 1. januar 2001 er omfanget av personer som har rett til ektefellepensjon utvidet. Fra denne dato er det ikke lenger til hinder for ektefellepensjon at medlemmet giftet seg etter fylte 65 år, eller at ekteskapet ble inngått etter at medlemmet hadde fratruddt sin stilling, men hadde oppsatte rettigheter. Det er heller ikke til hinder at medlemmet giftet seg etter å ha fratruddt helt med AFP, alders- eller uførepensjon. Opphevelsen av disse tidligere unntakene gjelder nye pensjonstilfeller, det vil si tilfeller hvor medlemmet dør 1. januar 2001 eller senere.

Unntak

Dersom et medlem dør innen 1 år etter at han ble ansatt i medlemsberettiget stilling, og dødsfallet skyldes sykdom som enten avdøde selv eller hans ektefelle kjente til ved ansettelsen, har ektefellen ikke rett til ektefellepensjon.

Utbetaling

Ektefellepensjonen blir utbetalt fra og med den måned den pensjonsberettigede dør, og utbetales til og med utgangen av måneden etter gjenlevende ektefelles død.

Netto ektefellepensjon

Reglene om netto ektefellepensjon trådte i kraft 1. januar 2001. Pensjonen kalles en nettopensjon fordi det ikke tas hensyn verken til gjenlevendes egen inntekt eller pensjon.

Denne typen ektefellepensjon tildeles gjenlevende der hvor medlemmet dør etter 1. januar 2001 og hvor gjenlevende var født etter 1. juli 1950.

Unntak fra denne bestemmelsen gjelder enker/enkemenn etter medlemmer som var innmeldt i pensjonsordningen første gang før 1. oktober 1976, disse skal ha ektefellepensjon etter reglene om enkepensjon.

Størrelsen på nettopensjonen

En netto ektefellepensjon utgjør 9 % av avdødes pensjonsgrunnlag. Pensjonen samordnes ikke med folketrygden.

Unntak

Der gjenlevende ektefelle er født før 1. juli 1950, og avdøde ble medlem første gang før 1. juli 2000 skal pensjonen beregnes i henhold til reglene om ervervsprøvet ektefellepensjon.

Flere enker

Hvis det er flere enker som har rett til netto ektefellepensjon etter samme medlem, skal pensjonen fordeles etter antall påbegynte år som ekteskapet har vart.

Enkepensjon

Denne formen for ektefellepensjon kan kun tilstås enker/enkemenn etter medlem som var innmeldt i offentlig pensjonsordning første gang før 1. oktober 1976.

Det foretas ingen behovsprøving i forhold til egen arbeidsinntekt.

Alle som kan ha rett på enkepensjon er pålagt å søke folketrygdens etterlattepensjon.

Pensjonens størrelse

Pensjonen utgjør 60 % av avdødes pensjon før samordning.

Ervervsprøvet ektefellepensjon

Enker/enkemenn etter medlemmer som ble medlem av offentlig pensjonsordning første gang etter 1.oktober 1976, vil kunne ha rett på denne typen ektefellepensjon, med mindre du har rett til netto ektefellepensjon.

Pensjonens størrelse

Når den gjenlevende ektefelle ut fra alder, ervervsevne, og omstendigheter for øvrig, kan ventes å få en årlig ervervsinntekt, skal ektefellepensjonen reduseres. Pensjonen utgjør i utgangspunktet 60 % av avdødes pensjon. Pensjonen skal imidlertid reduseres med et beløp som utgjør 40 prosent av den del av forventet årlig ervervsinntekt som overstiger 50 prosent av grunnbeløpet . Skjer det en vesentlig endring i de forhold som har vært avgjørende for fastsettelsen av ektefellepensjonen, kan saken prøves på nytt og ektefellepensjonen kan endres eller falle bort. Alle som mottar en ervervsprøvet ektefellepensjon, er pålagt å søke etterlattepensjon i folketrygden. Vi bruker de samme prinsippene for inntektsreduksjon som folketrygden.

Hvis en enke/enkemann har egenpensjon i annen offentlig pensjonsordning, skal egenpensjonen samordnes med folketrygdens ytelser først. Samordningen i ektefellepensjonen blir eventuelt det som blir igjen. Det skal til sammen ikke samordnes mer enn 3/4 grunnpensjon, og den tilleggspensjon som blir utbetalt fra folketrygden.

Dersom du har en egen tjenstepensjon, kan ikke samlet brutto

pensjonsutbetaling overstige 60 % av summen av egen opptjent tjenstepensjon og avdød ektefelles opptjente egenpensjon.

Dersom du har inntekt, utgjør fribeløpet 50 % av grunnbeløpet (G). Det beløp som overstiger 50 % av G skal trekkes fra brutto ektefellepensjon med 40 %.

Oppsatt ektefellepensjon

Gjenlevende etter tidligere medlem i pensjonskassen med såkalt oppsatt rettighet, vil kunne ha rett på ektefellepensjon.

Opphør av ektefellepensjon

Løpende ektefellepensjon opphører dersom gjenlevende ektefelle inngår nytt ekteskap/partnerskap. Pensjonen begynner å løpe igjen dersom det nye ekteskapet/partnerskapet oppløses ved død eller skilsmisse.

Når en ektefellepensjon er opphørt fordi gjenlevende ektefelle har inngått ekteskap, kan AFPK bestemme at vedkommende skal få sin pensjon helt eller delvis tilbake dersom ektefellene samlet ikke har tilstrekkelige eksistensmidler.

Har vedkommende rett til ektefellepensjon fra AFPK eller annen pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen også etter den siste ektefelle, kan den samlede ektefellepensjon ikke overstige ektefellepensjonen etter 30 års tjenestetid etter den ektefelle som hadde det høyeste pensjonsgrunnlag.

Opphør og igangsetting av pensjon i henhold til foranstående bestemmelser skjer fra og med måneden etter at den begivenhet fant sted som betinget opphør eller igangsetting.

Hvordan søke ektefellepensjon

Nå et medlem dør får vi melding om dette enten fra arbeidsgiver, folkeregisteret eller fra NAV. Vi vil så sjekke om avdøde etterlot seg ektefelle. Dersom avdøde hadde ektefelle, tidligere ektefelle eller registrert partner vil vi tilskrive vedkommende og sende nødvendige søknadspapirer. Vi gjør oppmerksom på at det må fremsettes egen søknad om etterlattepensjon i folketrygden.

Vær oppmerksom på at vikariater/engasjementer med en varighet på under 1 år gir risikodekning også ved død. Det betyr at etterlatte etter disse vil kunne ha rett til etterlattepensjon

Akershus fylkeskommunale pensjonskasse

Postboks 1201 Sentrum
0107 Oslo

Besøksadresse: Schweigaardsgt. 6, 4. etg

22055000

pensjon@afpk.no

Om oss

Akershus fylkeskommunale pensjonskasse (afpk) ble etablert av Akershus fylkeskommune i 1952. I perioden 2014-2017 hadde pensjonskassen konsesjon som interkommunal pensjonskasse og pensjonskassen navn var da Akershus interkommunale pensjonskasse. Fra 1. januar 2018 er pensjonskassen igjen en fylkeskommunal pensjonskasse.